

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆRE- PLAN

Læreplanen skal læses i sammenhæng med **Børnehuset Babuskas Pædagogiske grundlag**, som findes i en trykt udgave, samt på husets hjemmeside. Børnehave- og vuggestuepædagogikken hviler på et Steiner-pædagogisk grundlag.

Læreplanen tager udgangspunkt i de af Børne- og Socialministeriet fremsatte krav om opmærksomhed på det enkelte barn igennem arbejdet med 6 læreplanstemaer.

**TAG IMOD BARNET I
ÆREFRYGT.
OPDRAG DET I KÆR-
LIGHED.
LAD DET GÅ I
FRIHED".**
Rudolf Steiner

Læreplanen indeholder ligeledes en gennemgang af dokumentations- og evalueringsformer der anvendes i huset.

INDHOLD:

STRUKTURELLE RAMMER	side 2
ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	side 6
SOCIAL UDVIKLING	side 7
KOMMUNIKATION OG SPROG	side 8
KROP, SANSER OG BEVÆGELSE	side 9
NATUR, UDELIV OG SCIENCE	side 11
KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB	side 13
DOKUMENTATIONS- OG EVALUERINGSMETODER	side 15

STRUKTURELLE RAMMER

I Børnehuset Babuska tager det pædagogiske arbejde afsæt i en stærk strukturel rytme, der danner grundlag for en bærende kultur i hverdagen. Dagligdagens opbygning er tydelig og genkendelig og giver børnene et solidt fundament at udvikle sig på, i trygge, efterlignelsesværdige og forudsigelige rammer.

Vuggestuen: Aflevering til kendte voksne

Morgensamling med sange og fingerlege

Formiddagsmad

Pusletid/Garderobe

Udeleg i haven

Garderobe/pusletid

Frokost

Sove/hviletid

Eftermiddagsmad

Pusletid/garderobe

Udeleg i haven

Ude/indetid efter årstid/vind/vejr

Farvel

Børnehaven: Aflevering til kendte voksne

Fælles oprydning

Morgensamling med sange, sanglege, fingerlege

Formiddagsmad

Toiletbesøg/garderobe

Udeleg i haven/tur

Garderobe/toiletbesøg

Eventyr

Frokost

Hviletid/Udeleg

Toiletbesøg/garderobe

Eftermiddagsmad

Udeleg/indeleg efter årstid/vind/vejr

Farvel

Alle måltider indtages så vidt muligt i fællesskab og ugens menû ligger fast på alle stuer.

I løbet af ugen har børnehavegrupperne faste aktiviteter på faste dage. Gåtur, male, eurytmi osv.

I løbet af året er der en række årstidsfester/fejring, som ligger fast.

I vuggestuen arbejdes der med at skabe en stemning som i største grad hviler hos de voksne.

I børnehaven er der forskellige forberedelser til festen, selve festen og en periode hvor stemningen klinger af og går over i et nyt tema. Her inddrages børnene i de fleste processer og der arbejdes med engagement og deltagelse efter alder og evner.

Alle rutine-pædagogiske opgaver som toiletbesøg/håndvask, garderobe, måltider, tøjvask, oprydning, madlavning, borddækning og afrydning er anliggen-

der for fællesskabet med deltagelse efter alder/evner i et efterlignelsesværdigt miljø, hvor hensyn til andre, ventetid og opgavefordeling ses som væsentlige omdrejningspunkter for en grundlæggende dannelse af det opvoksende barns sociale bevidsthed.

Inden et barn begynder i Børnehuset Babuska, har forældrene en samtale med en pædagog. Her beskrives barnets udvikling fra undfangelsen og til samtals afholdelse, således at det pædagogiske personale er klædt på til at tage imod barnet i en atmosfære af omsorg, tillid og ro. I overgangen mellem vuggestue og børnehave finder en lignende samtale sted. Parallelt vil der også finde overdragelse sted fra vuggestuens personale, i fald der er særlige områder i barnets liv/udvikling som kræver særlig opmærksomhed. Er der i forvejen lavet handlingsplaner omkring et barn med særlige udfordringer, overdrages dette arbejde internt og fortsættes i børnehaven.

Hvert år tilbydes alle forældre en samtale om barnets trivsel/udvikling.

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Barnets alsidige personlige udvikling følges tæt af pædagoger og forældre. Indmeldelsessamtalen danner basis for et trygt og tillidsfuldt samarbejde mellem barnets nærmeste voksne og tager altid udgangspunkt i det enkelte barn. Når vi taler om den alsidige personlige udvikling, tager det altid udgangspunkt i barnet og den nærmest mulige udviklingszone. Det handler om sprog og kommunikation, grov- og finmotorisk udvikling, sociale kompetencer og individuelle potentialer. Der tilrettelægges aktiviteter i fællesskabet, som stimulerer til egenaktivitet, leg og udvikling i et tempo der tager hensyn til det enkelte barns færdigheder, alder og almene udvikling. I alle fællesaktiviteter arbejdes der med motivation af det enkelte barn, således at barnet øver, får færdigheder og mestrer sig selv og sine egne kompetencer i overensstemmelse med det alment forventelige. Er der afvigelser og problematikker som spænder ben for det enkelte barns udvikling, tages dette op med forældre og evt. PPR

SOCIAL UDVIKLING

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Vuggestue og børnehave bygger på fællesskabet som omdrejningspunkt for det enkelte barns udvikling. I fællesskabet dannes der kulturelle omgangsformer, der hjælper barnet til at indgå i forskellige sociale relationer. Vuggestuebarnet føres langsomt ind i en sammenhæng der er større end barnets familie. Barnet lærer at være i et fællesskab bygget op omkring tryghed, rytme, omsorg og nærhed og oplever samværet med andre børn i denne ramme. Børnehavebarnet øver dagligt samvær og arbejdsfællesskab med andre børn og voksne. Barnet oplever hvordan fælles indsats skaber fælles glæde og hvordan man giver og modtager i en social organisme. Der er øveprocesser i alle daglig gøremål og aktiviteter for det enkelte barn og disse danner grobund for tolerance, omsorg og udvikling af sociale kompetencer. Disse kompetencer øves i den frie leg, hvor barnet lærer at indgå med sit eget personlige og individuelle præg, i samklang med fællesskabet. Der arbejdes målrettet med at alle børn bidrager og nyder godt af fællesskabet.

KOMMUNIKATION OG SPROG

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Kommunikation og sprog er det mellem menneskelige udvekslingsmiddel i hverdagen. Når et barn modtages i vuggestue, må man lære det at kende gennem den kommunikation det mestrer og derefter øve og øve, således at der opøves et alment forståeligt sprog, som kan danne basis for sprogudviklingen. Sproget øves i i morgensamlingen, daglige samtaler, i alle rutinepædagogiske sammenhænge og ved leg ude og inde. I børnehaven og vuggestuen tales der om barnets egne oplevelser, fælles oplevelser og det der arbejdes med i dagligdagen. Der er fokus på at lære at modtage en kollektiv besked og følge den. Sprogudviklingen iagttages gennem disse daglige øveomeåder og der sættes ind med særlig støtte, hvis sprog, forståelse og udtale ikke på harmonisk og naturlig måde, gennemgår den forventede udvikling. Der benyttes forskellige sprog-test for derigennem bedre at kunne afkode problematikker på udtale og forståelsesplan og der inddrages Logopæd ved behov for særlig indsats.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Alle barnets sanser forsøges stimuleret hver dag. I indretningen af indendørs opholdsrum og uderum, tages der højde for at barnets sanser kan “drage på opdagelsesrejse” og herigennem få en overordnet forståelse for de kvaliteter der kendetegner sansernes forskelligheder. Kroppen har mulighed for udfoldelser på forskellig vis inde og ude, således at barnet lærer at omgås med forskellige kvalitetsforskelle i aktivitets- og lydniveau. Indretningen af indeområder tager udgangspunkt i muligheden for fordybende aktiviteter, fælles oplevelser i gruppen og afstemthed i forhold til antallet af børn. Udearealerne opfordrer til højere selvstændig aktivitet og motorisk udfoldelse og rummer mulighed for at klatre i træer, bygge huler, grave, løbe, gynges og bevæge sig i varieret terræn, samt muligheden for at snitte/save/hamre/bygge. Yderligere er der altid arbejde igang i haven, alt efter årstid og vejrlig, som børnene deltag aktivt i, enten på særlig opfordring eller af egen fri lyst. De daglige opgaver der former hverdagen, med madlavning/måltider, eventyr, sangleg, gåture, fri leg, maleri, tegning, modellering, syning etc. danner grobund for at stimulere og aktivere det samlede sanseapparat hos barnet. Det giver samlet set et pædagogisk arbejdsrum, hvor det enkelte barn kan motiveres, aktiveres og udfordres, på alle sanser, krop og motorisk udvikling. I løbet af et år, vil

der være perioder, hvor der er særlige fokuspunkter. I eurytmien og de daglige morgensamlinger øves balance, bevægelse i rum/retning, rytmer, højre-venstreorientering og behændighed med hele bevægeapparatet. Der øves bevidsthed om lemmernes formåen og stilles krav der harmonerer med alder og enkeltindividets formåen. Kan det konstateres at der er motoriske vanskeligheder som ligger udenfor det alment forventelige, igangsættes indsats i samarbejde med ergoterapeut eller fysioterapeut.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Årsløbet trækkes kontinuerligt helt ind på de enkelte stuer. På hver stue er der et årstidsbord/årstidshylde, der visuelt fremstiller et natur-øjebliksbillede for børnene. Årstidsfesterne forberedes i fællesskab og herigennem former der sig samtaler om naturens vekslen, varme, kulde, vand og tørke, lys, mørke, blæst og vindstille. Der gøres iagttagelser af vejret før børnene sendes i garderoben for at få tøj på. Der tales om egnet beklædning og nødvendig beskyttelse på forskellige årstider. Dyr og planter kan iagttages gennem vinduerne eller i haven, samt på gåture og børnehavernes årlige ture til en bondegård. På bondegårdsturene oplever børnene såning af korn/blomster/grønsager, dyreliv og arbejdet med jorden, samt høst af det der tidligere blev sået. I haven er der blomster der spirer, urter, bærbuske og frugttræer, som sammen med den daglige madlavning giver børnene en oplevelse af processen fra jord til bord. Børnene lærer herigennem nogle grundbegreber om planter, ernæring, forarbejdning af fødevarer, dyrkningsmetoder og tilsmagning at kende. I alle børnehusets små haver er der mulighed for at gå på opdagelse i et kultiveret naturmiljø. Der er vand, når det har regnet, sten og træstubbe der kan vendes og gemmer på spændende dyreliv, fugle i træerne og på jorden,

brændenælder og tidsler, stikkende krat og blødt sand. Dette udemiljø skaber grobund for børnenes nysgerrighed og giver rum for samtaler og vidensdeling på det fænomenologiske iagttagelsesplan og fremmer interessen for det naturvidenskabelige læringsfelt.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Børnelivet i Babuska er båret af en musikalsk kultur. Der arbejdes med både den konstruerede musikalske sangkultur og en mere improviseret del der finder sted i forskellige overgange fra en aktivitet til en anden. Således bindes rutinepædagogiske sammenhænge og styrede og frie aktiviteter sammen i et fælles musikalsk kultur-sprog. Årstiderne fejres ved festligholdelser af forskellig art. På denne måde iscenesættes et kulturfænomen og årstidsfænomen i en fælles kontekst. I vuggestuerne er disse årstidsfester mere et spørgsmål om at sætte en særlig stemning an. Lystig, højtidelig eller hvad der nu passer. I børnehaverne er det reelle festligheder, med pynt på stuen, fint dækket bord, særlig mad, særlige lege der knytter sig til temaet. Herigennem lærer børnene både årsløbet og højtiderne at kende. Nogle højtider og fester fejres også i hjemmene og her kan børnene aktivt være medskabere af det der foregår i børnehaven. De fester der ikke naturligt fejres i barnets hjem, kan barnet dele med forældrene og der er så mulighed for at udveksle den modsatte vej. Tre gange om året inviteres forældrene med til fester i børnehaven og får her muligheden for at få et kig ind i børnehavens liv. De kunstneriske aktivite-

ter, håndværk og musik, giver børnene mulighed for at udforske farver, materialer og udtryksformer og på fantasifuld måde at italesætte og udveksle de mange muligheder der er givet dem. Sammensætningen af familier i Babuska er mangfoldig og det giver et naturligt billede af en verden hvor vi alle er forskellige og har forskellig kulturel baggrund. Der arbejdes målrettet på at give plads til forskelligheden, rumme andre meninger end sin egen og finde ro i at her gør vi tingene på denne måde og andre steder gør man noget andet. Det er af stor betydning for Babuska som helhed, at omgangen med hinanden er præget af, at her holder vi af hinanden med alt hvad det indebærer. Der arbejdes på et fælles æstetisk kulturudtryk, som danner rammen om en tryk og genkendelig hverdag for børnene, hvor der tages vare på alle sanser og følelser og gives plads til at det enkelte barn kan modnes og vokse i et omsorgsfuldt miljø.

DOKUMENTATIONS OG EVALUERINGSKULTUR

I Børnehuset Babuska arbejder vi med en lang række forskellige dokumentationsværktøjer i løbet af året. Der laves en årsplan over de værktøjer som vi vælger at arbejde med på samme tid i hele huset eller i vuggestue/børnehave særskilt. Ligeledes anvendes der forskellige dokumentationsformer på de enkelte stuer. Der kan være områder som en enkelt stue ønsker at have særligt fokus på i en kortere eller længere periode. Det kan f.eks. være det sociale samspil, legerelationer eller sprog. Alle årstidsfester forberedes og evalueres på de enkelte stuer og nogle gange på tværs af hele huset. På alle stuer findes der mapper med noter, lister, evalueringer og forskellig dokumentation på dette arbejde.

I alle situationer hvor der er brug for særlig vejledning/støtte til et barn, forefindes der referater af møder, indkaldelser, handleplaner og kommunikation ind og ud af huset.